

СЛОВАЦЬКА ФІЛОЛОГІЯ В УКРАЇНІ

6–8 травня 2014 р. в Ужгородському національному університеті під егідою Міністерства освіти і науки України та за спонсорської підтримки Словацького фонду для місцевих ініціатив при Посольстві Словацької Республіки в Україні (Slovak AID) відбулася міжнародна

наукова конференція «Словакістика в Україні», присвячена 20-літтю заснування словацького відділення на філологічному факультеті Ужгородського національного університету. Організаторами конференції були кафедра словацької філології УжНУ, Науково-дослідний центр словакістики УжНУ та Українсько-словацький інститут гуманітарних ініціатив. Серед почесних гостей на відкритті конференції були присутні проректор Ужгородського національного університету проф. М.О. Лендьел, Генеральний консул Словацької Республіки в Ужгороді Янка Бур'янова, головний директор секції міністра Міністерства закордонних справ Словаччини Станіслав Вало, начальник відділу національностей та релігій Закарпатської обласної державної адміністрації Анатолій Салай, представник департаменту освіти та науки, молоді та спорту Закарпатської ОДА Оксана Довганич та ін. Станіслав Вало вручив завідувачу кафедри словацької філології професору Світлані Миколаївні Пахомовій срібну медаль Міністра закордонних справ СР за вагомий вклад у розвиток словакістики та славістики. Почесними грамотами та дипломами ректора УжНУ, Закарпатської ОДА, Ужгородської міської ради були нагороджені всі працівники кафедри словацької філології.

У роботі конференції взяли участь науковці з університетів Ужгорода, Києва, Львова, Братислави, Загреба, Дніпропетровська, Рівного, Пряшева, Кошиць і Трнави, а також нинішні й колишні студенти словацького відділення УжНУ, вчителі закарпатських шкіл, де викладається словацька мова, члени партнерських організацій, словацьких культурних товариств.

Конференція «Словакістика в Україні» працювала в трьох секціях: «Словацька мова в синхронії і контактах», «Словацька мова на слов'янському фоні», «Словацька література в рефлексії та зв'язках». Обговорювалися питання викладання словацької мови як іноземної (М. Седлакова, Кошиці;

Л. Таборовець, Рівне), класифікації стилів словацької мови (З. Гілецька, Львів), словацько-українського перекладу в медичній галузі (О. Мадяр, Ужгород), словацької юридичної термінології (М. Імріхова, Пряшів), словацької безеквівалентної лексики (С. Пахомова, Ужгород), мовної картини світу

малюків, що починають говорити словацькою мовою (Я. Кесселова, Пряшів). Проблеми контрастивної лінгвістики на матеріалі словацької та української мов піднімалися в доповідях про приєднанні конструкції (Л. Буднікова, Ужгород), граматичну категорію числа (Я. Нілабович, Ужгород), нові жіночі іменування (Я. Кредатусова, Пряшів), процеси універбізації (О. Гуменна, Львів), назви лексико-семантичної групи *меблі* (І. Шпітько та С. Жарко, Дніпропетровськ); на матеріалі словацької і польської мови – про девербативні ад’єктиви (М. Войтекова, Пряшів), на матеріалі слов’янських мов – про фоностильові паралелі (Ю.Юсип-Якимович, Ужгород), про склад і походження прислівників у говорі бачванських руснаків (О. Тимко-Дітко, Загреб), про семантичну і словотвірну деривацію в аспекті взаємодії мови і мовлення (О. Паламарчук та Н. Зайченко, Київ). Питанням історичної ономастики були присвячені доповіді Ю. Гладкого і А. Заводного (Трнава) про давню словацьку топонімію, Н. Петріци (Ужгород) про давню чеську та словацьку антропонімію, О. Іліаді (Кіровоград) про етимологію давніх слов’янських антропонімів. Проблеми міжмовних контактів були предметом доповідей ужгородських мовознавців П. Чучки про словацьку лексику Ужгородщини, П. Лизанця про словакізми в українських і угорських говорах Закарпаття, О. Гвоздяк про німецькі запозичення в словацьких говірках Закарпаття, Б. Галаса про українську лексику, позначену західнослов’янським впливом, Ю.Юсип-Якимович і М. Ладченко про слов’янсько-германські семантичні площини в галузі ономастопоетики, а також В. Сугоняк (Київ) про літературномовне спрямування Підкарпатського общества наук (із приводу «українізмів», «чехізмів» та «полонізмів»).

У літературознавчій секції було представлено доповіді, присвячені словацькій літературі до 1918 р. (П. Каша, Пряшів) та після 1989 р. (М. Мітка, Пряшів); словацько-українські взаємини звучали у доповідях Т. Ліхтей (Ужгород) про словацьку поезію крізь призму науково-мистецької еліти Закарпаття, М. Беніковського (Ужгород) про сучасну українську літературу в

контексті словацької естетики, С. Галя (Пряшів) про переклад української поезії словацькою мовою; українська література Словаччини була об'єктом досліджень Я. Джоганика (Пряшів), О. Талабірчук (Ужгород) та Л. Баботи (Пряшів). Словацька жіноча проза була презентована в доповідях Н. Бедзір (Ужгород) на матеріалі

творів українського, словацького та російського постмодернізму, Р. Ігнатко (Ужгород) на основі автобіографічних романів В. Шікулової, В. Жемберової (Пряшів) та І. Гайдучекової (Кошиці) на прозаїчних творах сучасних словацьких письменниць починаючи з 70-х років ХХ ст. Доповідь Н. Мальованої (Ужгород) була присвячена дитячій літературі Словаччини.

Під час роботи конференції відбулися круглі столи, на яких було презентоване *Словацьке арго* доц. Юрая Гладкого (Трнава), новий підручник *Словацька мова для початківців* проф. Світлани Пахомової і доц. Ярослава Джоганика, обговорено подальшу співпрацю українських і словацьких словакістів у галузі словацько-української лексикографії, термінології, перекладознавства, контрастивної лінгвістики, також у сфері українсько-словацьких літературних взаємин.

С.М. Пахомова